

Julkisalan koulutettujen
neuvottelujärjestö

Julkaisuvapaa heti

Henkilöstön asema turvattava sote-uudistuksessa

Kunnista maakuntien palvelukseen siirtyy yli 200 000 henkilöä. Lakiluonnoksissa edellytetään, että suoran valinnan palvelut ja kilpailluilla markkinoilla tapahtuva toiminta on yhtiöitettävä. Tarpeetonta yhtiöittämistä ei pidä suosia. Toiminnan tarkastelun pitää aina pohjautua kokonaistaloudelliseen arviointiin ja palveluiden saatavuuteen.

Toiminnan osittainen markkinaehtoistuminen aiheuttaa epävarmuutta sekä palvelussuhteiden ehtojen että henkilöstöressurssien turvaamisen osalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöllä on keskeinen rooli uudistuksen onnistumisessa. Henkilöstön osallistaminen uudistukseen on turvattava ja kaikkien ammattiryhmien edustajien on oltava mukana suunnittelussa. Tarvitaan nopeasti päätös siitä, miten henkilöstön edustajien tosiasiallinen osallistuminen mahdollistetaan jo tänä vuonna aloitavissa maakuntien väliaikaisissa hallinnoissa.

Sote-uudistukselle asetetut tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia, esim. hyvinvointierojen kaventaminen ja nopeampi pääsy palveluihin. Kunnissa ja kuntayhtymissä on jo ennen uudistusta tehty pitkäjänteistä työtä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhteensovittamiseksi siten, että asiakkaan saamat palvelukokonaisuudet ovat hyvin ja tehokkaasti saavutettavissa. Tätä osaamista ei saa hukata.

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn sekä akavalaisten sosiaali- ja terveysalan ammattiliittojen näkemysten mukaan henkilöstövaikutukset on arvioitava uudistuksen toteuttamisessa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä sukupuolivaikutuksiin vahvasti naisvaltaisella alalla. Maakuntien omistajaohjauksessa on säilytettävä maakunnan liikelaitoksen yhtiöt Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n sopimusten piirissä sekä henkilöstön eläkevakuuttaminen Kevassa.

Jo nyt monissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä on henkilöstövajetta, mutta tämä ei saa johtaa kelpoisuusvaatimuksista tinkimiseen palvelujen laadun ja vaikuttavuuden kustannuksella. Eri ammattiryhmien moniammatillinen yhteistyö on myös vaarassa jäädä sivuun palveluiden pilkkoutuessa useiden eri toimijoiden toiminnaksi. JUKOn edustamien sosiaali- ja terveydenhuollon erityisosaamista edustavien ammattiryhmien osaamisella, ammatillisella johtamisella ja yhteistyöllä on tärkeä merkitys asiakkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa.

Sote-uudistuksen valmistelun aikataulut on laadittu erittäin haasteelliseksi. Kyseessä on valtava muutos niin asiakkaiden kuin sote-tehtävissä toimivan henkilöstönkin näkökulmasta. Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn ja Akavan sosiaali- ja terveysalan ammattiliittojen mielestä maakunnille tulee jättää mahdollisuus jatkaa valinnanvapauden siirtymäaikoja.

Valinnanvapaus tuo mukanaan erilaiset maksu- ja asiakassetelillä hankittavat palvelut. Tulevan järjestelmän on mahdollistettava omaehtoinen palvelutuotanto. Yksinyrittäjät eivät saa joutua pakosta alihankkijoiksi ilman tosiasiallisia vaikutusmahdollisuuksia työhönsä. Vaikka lakiluonnoksen perusteluissa on korostettu myös yksinyrittäjien ja ammatinharjoittajien mahdollisuuksia, vallitsee pelko ylikansallisten suur-yritysten dominoivasta asemasta ja markkinoiden monopolisoitumisesta. Nämä kysymykset on ratkaistava ennen valinnanvapauden täysimääräistä käyttöönottoa.

JUKO neuvottelee noin 210 000 koulutetun palkansaajan palvelussuhteen ehdoista kunnan, valtion, kirkon ja yliopistojen sopimusaloilla. Kaikkiaan JUKO on osapuolena sopimuksissa, jotka koskevat lähes 600 000 suomalaista palkansaajaa

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry

Akavan sosiaali- ja terveysalan ammattiliitot

- Agronomiliitto/Ravitsemusterapeuttien yhdistys
- Akavan sairaanhoitajat ja Taja
- Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia
- Suomen Fysioterapeutit
- Suomen Geronomiliitto
- Suomen Hammaslääkäriliitto
- Suomen Lääkäriliitto
- Suomen Psykologiliitto
- Suomen Suuhygienistiliitto
- Suomen Terveysterapeuttiliitto
- Suomen Toimintaterapeuttiliitto
- Suomen Työterveyshoitajaliitto
- Tekniikka ja Terveys KTN